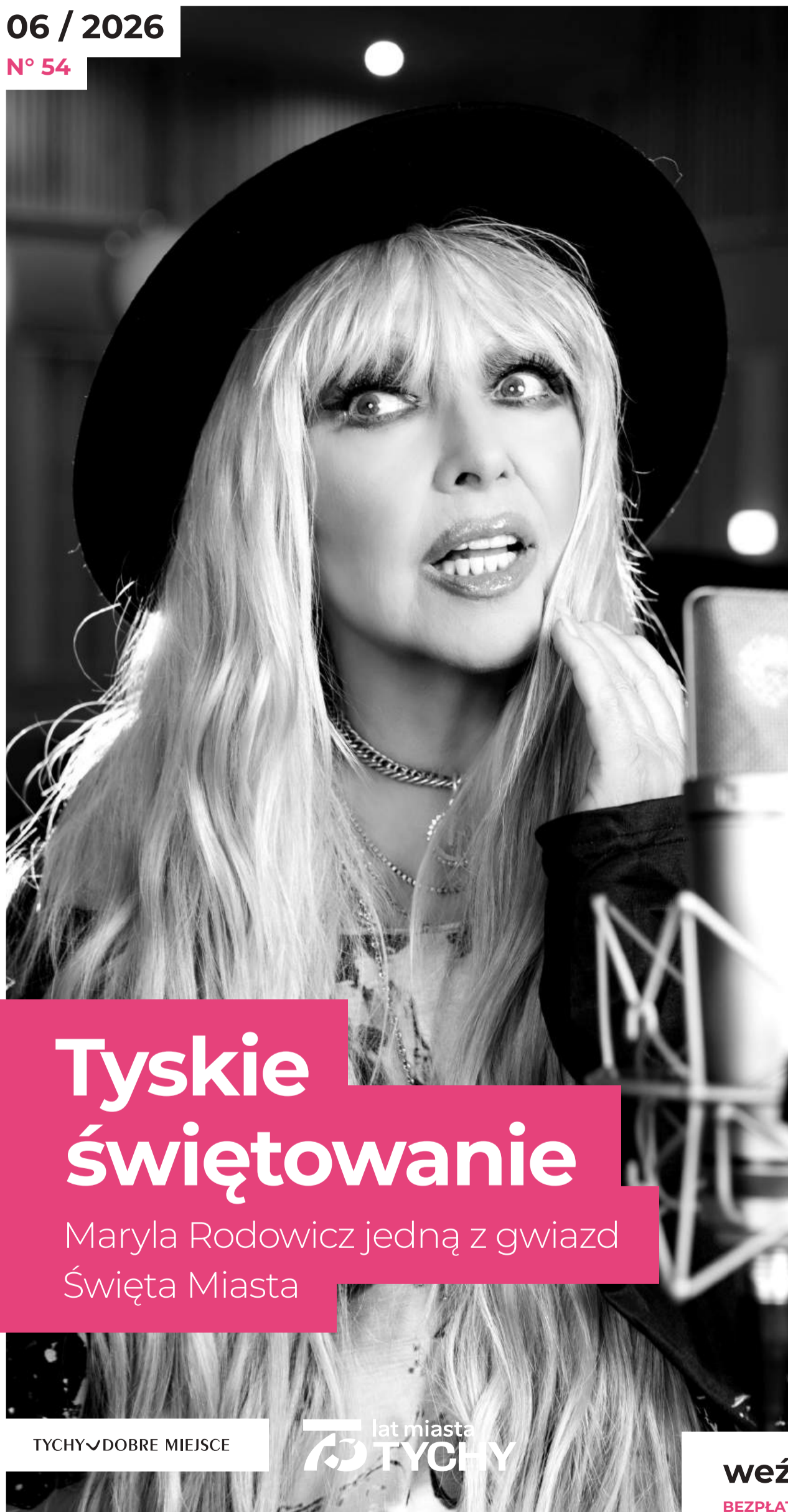

06 / 2026

N° 54

RAMNY
KULTURY
czerwiec
ISSN 2720-2259

Tyskie świętowanie

Maryla Rodowicz jedną z gwiazd
Święta Miasta

TYCHY ✓ DOBRE MIEJSCE

75 lat miasta
TYCHY

weź mnie ze sobą!
BEZPŁATNY tyski miesięcznik kulturalny

Słowem wstępu

To ostatni przedwakacyjny numer „Ram Kultury”. Nie zapominajcie o nas w letnim okresie, zaglądnijcie na stronę kultura.tychy.pl, na pokazy kina plenerowego i koncerty nad Jeziorem Paprocańskim. Czas szybko mija i lada moment przywitamy się w numerze wrześniowym (koniec rządzenia, wakacje jeszcze się nie zaczęły i nie wypada już teraz mówić o ich końcu).

Najważniejszym wydarzeniem nadchodzącego miesiąca będzie oczywiście Święto Miasta, najhuczniejsze w historii. Kogóż tam nie będzie! Takiej plejady gwiazd na jednej imprezie w Tychach nigdy wcześniej nie było. A o tym, jak było kiedyś, opowiada na stronie 7 Wojciech Wieczorek – w naszym cyklu przypominającym, jak przez kilka ostatnich dekad rozwijała się kultura w Tychach.

Tegoroczne Święto Miasta będzie głównym punktem obchodów siedemdziesięciopięciolecia nadania Tychom praw miejskich. Ale niektóre uroczystości związane z tym jubileuszem mamy już za sobą. W Mediatece odbyło się reaktywowane po latach Tyskie Seminarium Majowe, edycja nowa im. prof. Marka S. Szczepańskiego. I muszę przyznać, że choć idea piękna i trzymam kciuki, by była kontynuowana, to bardzo mocno dał się odczuć brak Profesora, jego charyzmy, intelektu i talentu oratorskiego. Na kolejną taką osobowość przyjdzie nam jeszcze poczekać. Zapewne długo.

Nieco w cieniu hucznych wydarzeń w czerwcu odbędzie się także Tyski Festiwal Performance, czyli coś dla osób, które preferują mniej oczywiste formy ekspresji artystycznej. Natomiast na sąsiedniej stronie można przeczytać o nowej teatralnej propozycji dla młodych widzów. Wszak czerwiec zaczynamy od Dnia Dziecka. Tak więc wszystkim, młodszym i starszym, życzymy mnóstwa kulturalnych wrażeń w czerwcu i bardzo udanych wakacji.

Sylwia Witman

Wydawca: Miejskie Centrum Kultury w Tychach, ul. Bohaterów Warszawy 26, 43-100 Tychy, tel. 32 438 20 61, e-mail: redakcja@mck.tychy.pl **Redaktor naczelna:** Sylwia Witman, e-mail: ramykultury@kultura.tychy.pl **Zespół:** Daria Gawrońska, Agnieszka Lakner, Małgorzata Król, Anna Mrówczyńska, Justyna Stolfik-Binda, Wojciech Wieczorek **Korekta:** Agnieszka Tabor **Layout:** Aleksandra Krupa i Bartek Witański Blank Studio, Marcin Kasperek KlarStudio **Skład i łamanie:** Marcin Kasperek KlarStudio **Druk:** Drukarnia AAPrint, Mikołów **Nakład:** 3000 egz. **Foto na okładce:** Dagmara Szewczuk

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego

**MIĘSKIE CENTRUM
KULTURY W TYCHACH**
ul. Bohaterów Warszawy 26
43-100 Tychy
32 438 20 61
kultura.tychy.pl

**AUKSO –
ORKIESTRA KAMERALNA
MIASTA TYCHY**
Al. marsz. J. Piłsudskiego 16
43-100 Tychy
32 479 19 50
aukso.pl

**MUZEUM MIĘSKIE
W TYCHACH**
Pl. Wolności 1
43-100 Tychy
32 327 18 20
muzeum.tychy.pl

TEATR MAŁY W TYCHACH
ul. ks. kard. A. Hłonda 1
43-100 Tychy
32 227 20 67
teatrmaly.tychy.pl

**MIĘSKA BIBLIOTEKA
PUBLICZNA W TYCHACH**
Al. marsz. J. Piłsudskiego 16
43-100 Tychy
32 227 04 54
mbp.tychy.pl

Niech żyją Tychy!

ŚWIĘTO MIASTA 2026

Czerwiec tradycyjnie rozpoczyna w naszym mieście sezon wydarzeń plenerowych. Potańcówki, koncerty, kino pod chmurką, wydarzenia sportowe i kulturalne ponownie wypełnią miejską przestrzeń, ale jedno jest pewne – największym wydarzeniem tego lata i symbolicznym rozpoczęciem wakacji będzie Święto Miasta Tychy 2026.

W ubiegłym roku Święto Miasta wróciło po przerwie, a skala zainteresowania przerosła nasze oczekiwania. Przez dwa dni pod Żyrafą bawiło się około sześćdziesiąt tysięcy osób. Pamiętam uśmiechy mieszkańców, wspólne śpiewanie pod sceną i atmosferę, która pokazała, jak bardzo potrzebujemy w Tychach takich spotkań. Jestem przekonany, że również w tym roku czeka nas wyjątkowy weekend.

Okazja jest szczególna, ponieważ w 2026 roku świętujemy siedemdziesięciopięciolecie nadania Tychom praw miejskich. Dlatego tym razem Święto Miasta potrwa nie dwa, a trzy dni – od 26 do 28 czerwca. Taki jubileusz najlepiej świętować razem: muzyką, spotkaniami i dobrą zabawą w Parku Miejskim Solidarności, czyli pod Żyrafą. Oprócz atrakcji na scenie pojawią się także strefy tematyczne idealne zarówno do rozrywki, jak i odpoczynku czy rozmów.

Program ułożyliśmy tak, żeby każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Zobaczymy artystów, których od lat zna cała Polska, jak i wykonawców trafiających do młodszej publiczności. Wśród tegorocznych gwiazd znajdą się m.in. Kayah, Kult, Grubson, Roxie, Enej i Oskar Cymś. Czekają nas też wyjątkowy koncert *Kaliber 44 symfonicznie* z udziałem AUKSO Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy i gości. A skoro świętujemy jubileusz, na scenie zaprezentuje się również Maryla Rodowicz. Trudno przecież wyobrazić sobie wspólne świętowanie bez kultowego *Niech żyje bal*. W tym roku można spokojnie dodać: niech żyją Tychy.

Pogody oczywiście zagwarantować nie mogę – choć mam nadzieję na tak piękny, czerwcowy weekend jak przed rokiem – ale o atmosferę jestem absolutnie spokojny.

Zapraszam wszystkich mieszkańców do wspólnego świętowania. Do zobaczenia pod Żyrafą!

Maciej Gramatyka
Prezydent Miasta Tychy

Foto: Agnieszka Seidel-Kożuch

Historia... nie tylko dla najmłodszych

POLECAMY

31 maja na deskach Teatru Małego w Tychach premiera familijnego spektaklu *Historia pewnego przedmiotu* w reżyserii Anny Białoń. Przedstawienie prezentowane będzie również 1, 2 i 3 czerwca. To opowieść o tajemniczym „Cosiu”, który próbuje odnaleźć swoje miejsce wśród bohaterów przekonanych, że wszystko musi do czegoś służyć.

Są takie pytania, które dzieci słyszą wyjątkowo często: Kim będziesz? W czym jesteś najlepszy? Co z ciebie wyrośnie? Problem w tym, że te pytania zwykle nie znikają wraz z dorosłością. Wracają później w trochę innych formach – kiedy próbujemy znaleźć swoje miejsce czy też udowodnić własną wartość.

Właśnie wokół takich pytań zbudowana jest *Historia pewnego przedmiotu*. Tekst Anety Wróbel-Wojtyszko i Adama Wojtyszki opowiada o tajemniczym „Cosiu”, przedmiocie, który nie wie, czym jest ani do czego służy. Wyrusza więc w podróż przez kolejne zakątki domu – trafia do szuflady ze sztuczkami, skrzynki z narzędziami, torebki mamy czy kosza z zabawkami. W każdym z tych miejsc spotyka bohaterów przekonanych, że wszystko musi mieć jasno określoną funkcję.

Choć spektakl korzysta z bajkowej formy i świata ożywionych przedmiotów, bardzo szybko okazuje się, że nie jest to wyłącznie opowieść dla

najmłodszych. Pod historią „Cosia”, który próbuje odnaleźć własne miejsce, kryje się coś znacznie bardziej uniwersalnego – opowieść o potrzebie akceptacji, dopasowania się i ciągłym poszukiwaniu własnej wartości. To właśnie dlatego spektakl, mimo humoru i przygotowanej z myślą o dzieciach formy, dotyka tematów zaskakująco bliskich również dorosłym widzom.

Anna Białoń, odpowiedzialna za reżyserię spektaklu, przyznaje, że w tekście Anety Wróbel-Wojtyszko i Adama Wojtyszki najbardziej ujęła ją opowieść o poszukiwaniu własnego miejsca i akceptacji siebie. Jak podkreśla, w tej historii ważniejsze od tego, jaką odgrywamy rolę w życiu, okazuje się to, jacy jesteśmy. Reżyserka zaznacza jednak, że nie interesował jej teatr moralizatorski. *Historia pewnego przedmiotu* ma być przede wszystkim lekka, zabawna i pełna energii. Humor pojawia się tu zarówno w samym tekście, jak i w sytuacjach budowanych na scenie. Jedna z sekwencji rozgrywa się we wnętrzu torebki mamy, gdzie wszystko pozostaje w nieustannym ruchu i chaosie, a bohaterowie pędzą tak szybko, że nie mają nawet czasu zapytać siebie nawzajem, dokąd właściwie biegną.

W spektaklu zobaczymy kilku zawodowych aktorów znanych z poprzednich produkcji Teatru Małego, jednak scena w dużej mierze należy do czternaściorga młodych aktorów wyłonionych podczas castingu. Najmłodsi mają osiem lat, najstarsi właśnie kończą szkołę podstawową. *Historia* to także widowisko mocno oparte na warstwie wizualnej. Na scenie pojawią się ogromne elementy scenografii – kilkumetrowa szafa czy gigantyczna torebka – a całość uzupełnią piosenki wykonywane na żywo, choreografia i rozbudowane kostiumy. Reżyserka zaznacza, że zależało jej, by najmłodsi widzowie mogli zobaczyć teatr „z rozmachem”, taki, który uruchamia dziecięcą wyobraźnię i buduje poczucie prawdziwej scenicznej magii.

Choć *Historia pewnego przedmiotu* jest spektaklem familijnym i w pierwszej kolejności kierowana jest do najmłodszych widzów, trudno zamknąć ją w sztywnej kategorii wiekowej. To raczej przedstawienie dla widzów od trzech do stu trzech lat. Najmłodsi odnajdą tu humor, piosenki i kolorowy świat ożywionych przedmiotów, ale także historię o poszukiwaniu własnego miejsca i akceptacji siebie. Starsi zapewne dostrzegą w tej opowieści pytania, które wcale nie znikają wraz z dorosłością. Bo przecież zarówno dzieciom, jak i dorosłym często trudno zrozumieć, że „jak tobie z tobą będzie dobrze, to i nam będzie dobrze”.

Marcin Stachoń

Foto: Michał Janusiński

Tak świętujemy 75-lecie miasta

WOKÓŁ JUBILEUSZU

Spośród wydarzeń, którymi świętujemy siedemdziesięciopięciolecie nadania Tychom praw miejskich, najhuczniejszym będzie z pewnością trzydniowe Święto Miasta. Pod Żyrafą zabrzmiały przeboje największych legend polskiej sceny. Wokół sceny także będzie się wiele działo. Spodziewana jest wielotysięczna publiczność. Ale czy najhuczniejsze znaczy najważniejsze? O tym, jak świętujemy ten wyjątkowy jubileusz w tyskiej kulturze – na wiele sposobów – opowiadają prezydent Maciej Gramatyka oraz dyrektorzy miejskich instytucji.

„Ramy Kultury”: Kiedy zaczęły się przygotowania do obchodów jubileuszu miasta? Jak rodziły się pomysły na uczczenie tej rocznicy? Czy były dyskusje, burze mózgów z urzędnikami i instytucjami miejskimi?

Maciej Gramatyka: Przygotowania wystartowały z dużym wyprzedzeniem – pierwsze koncepcje kiełkowały już kilkanaście miesięcy temu. Od samego początku wiedzieliśmy, że siedemdziesięciopięciolecie Tychów

nie może być projektem zamkniętym w gabinetach. Za nami dziesiątki godzin intensywnych dyskusji, burz mózgów i spotkań z zespołem urzędników, ale przede wszystkim z naszymi miejskimi instytucjami, artystami i pasjonatami Tychów. Chcieliśmy, aby te obchody były żywe, różnorodne i oddawały unikalnego ducha miasta. Współpraca z tyskimi jednostkami kultury, sportu czy edukacji pokazała ogromną kreatywność naszej lokalnej społeczności. To z tej wspólnej energii narodził się ostateczny program.

Co ostatecznie zadecydowało o wyborze takich a nie innych wydarzeń, dzięki którym świętujemy ten jubileusz przez cały rok?

Kluczowe było założenie, że ten jubileusz ma należeć do mieszkańców i łączyć pokolenia. Tychy to miasto o wielowymiarowej tożsamości – z jednej strony dumne ze swojej historii, z drugiej, niezwykle nowoczesne, zielone i dynamiczne. Dlatego zależało nam na formule całorocznej, a nie jednym hucznym weekendzie. O wyborze konkretnych wydarzeń zdecydowała chęć dotarcia do każdego Tyszanina. Postawiliśmy na miks spotkań naukowych, historycznych refleksji, premier artystycznych oraz czystej, radosnej rozrywki. Chcemy, aby każdy – niezależnie od wieku czy zainteresowań – poczuł się częścią tego święta, częścią naszego miasta.

Seminarium majowe, Święto Miasta, a może jeszcze inne wydarzenie – co jest dla Pana najważniejszym punktem obchodów siedemdziesięciopięciolecia miasta? I dlaczego?

Każdy punkt programu ma dla mnie ogromną wartość, bo pokazuje inną twarz Tychów. Seminarium naukowe pozwoliło nam z dumą spojrzeć wstecz i docenić ludzi, którzy to miasto budowali. Jednak jako Prezydent najbardziej czekam na czerwcowe Święto Miasta. To moment, w którym wychodzimy w przestrzeń publiczną, spotykamy się twarzą w twarz, rozmawiamy i wspólnie się bawimy. Dla mnie to esencja samorządności i lokalnej wspólnoty. Najważniejsze w tym jubileuszu nie są bowiem same wydarzenia, ale emocje, uśmiechy mieszkańców i poczucie dumy, że Tychy to nasz wspólny dom, nasze dobre miejsce.

Z okazji jubileuszu powstał też film, którego premiera miała miejsce 19 maja w Mediatece. W miejskich social mediach są prezentowane

jego fragmenty w formie krótszych rolek. Gdzie i kiedy będzie można zobaczyć pełną wersję?

Premiera w Mediatece była niezwykle wzruszającym momentem – ten film doskonale oddaje unikalny klimat Tychów. Nie chcemy jednak, by był on dostępny tylko dla nielicznych. Już teraz pełną, kilkunastominutową wersję dokumentu można bezpłatnie obejrzeć na naszym oficjalnym kanale YouTube oraz na profilu miasta na Facebooku. Co więcej, planujemy pokazywać go przy okazji nadchodzących wydarzeń plenerowych oraz w tyskich instytucjach kultury w trakcie całego roku jubileuszowego. Gorąco zachęcam do zobaczenia, bo to piękna opowieść o nas samych.

O wydarzeniach roku jubileuszowego opowiedzieli nam ze swojej perspektywy także dyrektorzy tyskich instytucji kultury.

Małgorzata Król, dyrektor Miejskiego Centrum Kultury:

Jubileusz siedemdziesięciopięciolecia nadania praw miejskich stał się ważnym motywem tegorocznych wydarzeń kulturalnych. Wydarzenia, które od lat są stałym elementem kalendarza kulturalnego Tychów, staramy się wzbogacać o jubileuszowe akcenty, podkreślające wyjątkowy charakter tego roku. Już w lutym, w ramach cyklu *Okno na kulturę*, odbyła się wystawa *Ślady tyskiej kultury*, prezentująca pejzaż tyskich wydarzeń kulturalnych. Wkrótce przed nami Tyski Festiwal Performance, którego tegoroczna edycja została poświęcona Tychom. Kulminacyjnym punktem obchodów będzie oczywiście Święto Miasta – trzydniowe wydarzenie z rozbudowanym programem artystycznym i specjalną strefą Tychy od A do Z, przygotowaną z myślą o mieszkańcach i gościach. Jubileuszowe inspiracje widoczne są także w twórczości indywidualnych artystów. Przykładem są kompozycja Piotra Steczka, premierowo wykonana podczas uroczystej sesji rady miasta, czy też piosenka o Tychach autorstwa Irka Krosnego, które nawiązują do historii i tożsamości miasta.

Anna Syska, dyrektor Muzeum Miejskiego w Tychach:

Naszym głównym działaniem wokół jubileuszu siedemdziesięciopięciolecia jest wystawa *Opowiedz mi miasto* wraz z towarzyszącymi jej wydarzeniami. Będzie można ją oglądać do 5 września, czyli przez cały okres wakacyjny.

Jak powstawała ta wystawa? Siedemdziesiąt pięć lat to z jednej strony mało, a z drugiej, bardzo dużo, zwłaszcza że w przypadku Tychów był to okres ogromnych zmian, zachodzących w szybkim tempie. Ze względu na niezbyt obszerną powierzchnię wystawową, jaką dysponuje nasze muzeum, trzeba było dokonać jakiegoś wyboru. Wystawa została więc zbudowana wokół haseł, którymi Tychy były określane, na przykład: „miasto satelita”, „miasto na warsztacie”, „miasto dzieci”, „miasto mozaika”. Chcieliśmy przyjrzeć się temu, w jaki sposób miasto było nazywane i postrzegane kiedyś, i jak odbieramy je dzisiaj. Dążyliśmy do tego, żeby to była narracja nie tylko nasza, muzealników, ale samych mieszkańców o mieście. Stąd próby przełożenia tego, co chcielibyśmy o tych siedemdziesięciu pięciu latach opowiedzieć, na język przestrzenny, wizualny i na materiały, którymi chcemy obudzić w publiczności wspomnienia. Osoby odwiedzające wystawę mogą zobaczyć takie Tychy, jakie pamiętają, mogą rozpoznać na fotografiach znajomych, czasem siebie.

Wokół wystawy zaplanowaliśmy szereg wydarzeń towarzyszących. Będą oprowadzania kuratorskie, warsztaty dla dzieci, mamy też bogate plany wakacyjne: spacer po osiedlach z naszym pracownikiem Mateuszem Miłoniem, trzy tematyczne wycieczki trolejbusowe, które nazwaliśmy Architrolejbus, Etnotrolejbus i Trolejbus sportowy. Zachęcamy do śledzenia kalendarium muzeum.

Paweł Drzewiecki, dyrektor Teatru Małego w Tychach:

Gdybym miał wskazać najważniejsze wydarzenie teatralne w roku jubileuszowym, bez wątplenia byłoby to przedstawienie *Hamlet vs Makbet* w reżyserii Waldemara Raźniaka. To największa produkcja w historii naszej sceny, zarówno jeśli brać pod uwagę rozmach inscenizacyjny, nazwiska wykonawców, jak i wybitnych realizatorów. To również kolejna szansa na spotkanie lokalnych artystów ze znakomitymi partnerami scenicznymi z utytułowanych scen warszawskich i krakowskich, zaś dla naszych zespołów, producenckiego i technicznego, to szansa na dalszy rozwój, za sprawą pracy przy tak dużej realizacji. Wreszcie dla publiczności jest to możliwość zobaczenia bardzo nowoczesnego – pomimo sięgnięcia po tekst klasyczny – i rozbudowanego inscenizacyjnie przedstawienia. Gdybyśmy chcieli zaprosić na naszą scenę produkcję tej rangi z innego teatru, to myślę, że z powodów ekonomicznych nie moglibyśmy sobie na to pozwolić. Warto też dodać, że przedstawienie *Hamlet vs Makbet* ma wiele tyskich śladów, przede wszystkim w warstwie wizualnej sporo jest tu nawiązań do rodzimej architektury.

To oczywiście nie jedyna premiera zaplanowana na ten rok. Dosłownie przed chwilą (31 maja) premierę miała najnowsza produkcja dla najmłodszych widzów, *Historia pewnego przedmiotu*. Tym razem Anna Białoń sięgnęła po mniej znaną, współczesny tekst, udowadniający, że każdy – bez względu na wygląd i pochodzenie – jest wyjątkowy. Natomiast nowy sezon rozpoczniemy produkcją w wykonaniu Teatru Mumio *Mumio czarno-białe*. Będzie to podróż do świata inspirowanego estetyką lat 60. i 70., w której nie zabraknie fotograficznych odniesień do Tychów z tamtego okresu. Prapremiera odbędzie się podczas tegorocznej Gali Kultury Prezydenta Miasta Tychy. Z kolei w grudniu Joanna Piwowar-Antosiewicz, pracując z wykonawcami, z którymi przygotowała w naszym teatrze swoje poprzednie produkcje, wyreżyseruje przedstawienie *Oz. Opowieść wielu*, inspirowane kultową powieścią o Czarnoksiężniku z Krainy Oz.

Poza tym wydarzenia cykliczne realizujemy zgodnie z programem naszej instytucji. W marcu Tyski Festiwal Monodramu zaprogramowany został wokół tematu kobiecości, zaś listopadowe Tyskie Spotkania Teatralne podejmą próbę ukazania męskości oczami współczesnych twórców teatralnych. Natomiast zaplanowany na początek października LOGOS FEST poświęcony będzie twórczości Williama Szekspira. Sięgnięcie po dorobek największego światowego dramaturga to najlepszy sposób na uczczenie jubileuszu nadania Tychom praw miejskich. Wrócimy wtedy do wspomnianego spektaklu w reżyserii Waldemara Raźniaka, bardzo mocno osadzonego scenograficznie w tyskiej architekturze. Przypomnimy także naszą wcześniejszą produkcję *Córki Króla Leara*, będzie to zatem edycja bardzo mocno oparta o wykonawców związanych z naszym miastem.

Święto Miasta, w dniach 26–28 czerwca 2026 w Parku Miejskim Solidarności, będzie trzydniowym festiwalem pełnym atrakcji. Na scenie zobaczymy prawdziwe legendy polskiej muzyki: Marylę Rodowicz oraz zespół Kult. Wystąpią też Kayah, Kaliber 44 (w programie symfonicznym wspólnie z AUKSO), zespół Enej czy cieszący się ogromną popularnością (szczególnie na Śląsku) raper Grubson. Spośród artystów młodszego pokolenia zobaczymy i usłyszymy Roxie Węgiel i Oskara Cymśa. Mocną reprezentację sceny rap i hip-hop (obok Kalibru i Grubsona) stanowią Kacper HTA i Opał. Atrakcją dla rodzin z dziećmi będzie z pewnością koncert Małego TGD.

Zapraszamy do wspólnego świętowania tego wyjątkowego wydarzenia. Nie może Was tam zabraknąć!

oprac. SW

Foto: Jacek Boczar

Miasto świętuje od wielu dekad

KULTURA W DOBRYM MIEJSCU OD 75 LAT

Już tylko dni dzielą nas od tegorocznego Święta Miasta, które w tym roku będzie szczególne, bo powiązane z jubileuszem siedemdziesięciopięcioletnia Tychów.

Oczywiście Święto Miasta, które w 2025 powróciło po sześcioletniej przerwie do kalendarza miejskich imprez plenerowych, nie było pierwszą okazją do wspólnej zabawy mieszkańców. Już w 1964 roku zorganizowano pierwszą tego typu imprezę – Tyskie Spotkania Młodości, które rozpoczęły się barwnym korowodem młodzieży, a kończyły wspólnymi zabawami pod chmurką. TSM przez dobrych kilkanaście lat były radośnym symbolem tego, że w bardzo młodym wtedy mieście zaczynają się wakacje.

Gdy zmienił się ustrój, trzeba było tę – utrzymaną w socjalistycznym duchu – imprezę czymś zastąpić. W 1990 roku, na fali związków Tychów z włoskim przemysłem motoryzacyjnym, wymyślono święto Festa Italiana, które utrzymało się kilka lat z kulminacją w postaci wielkiego festynu na Placu Baczyńskiego.

Pierwszej imprezy masowej na kształt dzisiejszego Święta Miasta Tyszanie doczekali się w roku 2000. Tym razem głównym partnerem miasta

był browar, stąd nazwa Dni Tyskie, która na wiele lat przyłgnęła do wydarzeń, odbywających się zwykle w pierwszy weekend wakacji w Parku Miejskim. Wtedy, podczas pierwszych Dni Tyskich, na wielkiej – jakiej wcześniej w mieście nie widziano – scenie na placu pod Żyrafą przed tłumami mieszkańców wystąpiły popularne wówczas gwiazdy: Katarzyna Skrzynecka, zespół Łzy, świętująca swoje dwudziestolecie Republika z Grzegorzem Ciechowskim, a na zakończenie Stachurski, który spowodował, że Park Miejski stał się wielkim tanecznym parkietem.

Wcześniej odbyły się imprezy towarzyszące pierwszym Dniom Tyskim – koncert w kościele bł. Karoliny, podczas którego orkiestra AUKSO wykonała *Cztery pory roku* Vivaldiego, oraz podsumowanie plebiscytu na sportowca 30-lecia GKS Tychy, który wygrał hokeista Mariusz Czerkowski przed lekkoatletką Lucyną Langer-Kałek i kolejnym mistrzem hokejowego kręzka Henrykiem Gruthem.

Dni Tyskie były największą miejską atrakcją plenerową przez dwie dekady, aż do pandemii, która zatrzymała wiele tego typu imprez. W ciągu tych dwudziestu lat podczas święta miasta wystąpili niemal wszyscy najciekawszy i najpopularniejsi artyści. Dla Tyszan grali m.in. Myslovitz (na ich koncercie organizatorzy doliczyli się nawet osiemnastu tysięcy widzów), Kult, Lao Che, Lady Pank, Katarzyna Nosowska i Hey, Strachy na Lachy, T. Love i wielu, wielu innych. Właściwie łatwiej byłoby wymienić tych, którzy na tej imprezie nie wystąpili... na przykład zabrakło Maryli Rodowicz. Na szczęście tę sprawę załatwi tegoroczne Święto Miasta.

Nie brakowało też pod Żyrafą artystów zagranicznych, by wymienić tylko zespół Touch and Go, muzyków Electric Light Orchestra, brytyjską wokalistkę Maggie Reilly czy byłego wokalistę grupy Genesis Raya Wilsona.

W ubiegłym roku impreza powróciła z wielkim rozmachem, już pod nazwą Święto Miasta Tychy. Cieszyła się ogromnym zainteresowaniem Tyszan, którzy wystawili organizatorom z Miejskiego Centrum Kultury bardzo wysokie noty. Wierzę, że w tym roku będzie jeszcze lepiej...

Wojciech Wieczorek

Nie domagam się odpowiedzi

NIE PRZEGAP

Do 12 czerwca w Miejskiej Galerii Sztuki OBOK można oglądać bogatą kolekcję malarstwa Czesława Gałużnego. Wystawa pod tytułem *Pytania* prezentuje też próbkę jego dzieł rzeźbiarskich.

Czesław Gałużny to artysta wszechstronny, który oprócz sztuk wizualnych jako formę wyrazu chętnie wybiera także poezję. O swojej twórczości opowiadał m.in. w rozmowie z Wojciechem Łuką, kuratorem MGS OBOK. Rozmowy można wysłuchać na kanale YouTube galerii. Jak artysta przyznaje, „pierwotnym” medium są dla niego suche pastele. Wśród wielu zasług i dokonań artysty jest m.in. współzałożycielstwo i członkostwo Stowarzyszenia Pastelistów Polskich. Zdobywał też nagrody na Międzynarodowym Biennale Pasteli. Jest również organizatorem akcji artystycznych i happeningów. Prace wystawiał na stu siedmiu wystawach indywidualnych i ponad pięciuset zbiorowych w kraju i za granicą.

W rozmowie z Wojciechem Łuką Czesław Gałużny wyjaśniał tytuł wystawy: „Jest to niewątpliwie zawsze początek myślenia: pytania, które wyzwalają w człowieku wyobraźnię, spojrzenie na przestrzeń, na daleki horyzont. Ja nie odpowiadam, bo sam jestem poszukiwaczem odpowiedzi. Ale czy ta odpowiedź jest taka ważna? Myślę, że pytania są ważniejsze. I staram się znaleźć środki do tego, żeby zadać pytania, a nie dawać odpowiedzi, czy domagać się ich”.

Foto: archiwum Miejskiej Galerii OBOK

„Patrząc na obrazy Czesława Gałużnego i czytając jego utwory poetyckie, mamy wrażenie, że nie są to odrębne dziedziny, lecz tylko dwa sposoby opowiadania o tych samych doświadczeniach: przemijaniu, duchowości, międzyludzkich relacjach i ciszy. Jego cała twórczość tworzy refleksyjną atmosferę. Obrazy są wyciszone, a zarazem pełne subtelnych napięć koloru i światła. Pełne uproszczonych, prawie syntetycznych form, zawierają motywy symboliczne i metaforyczne. Te same cechy odnajdujemy w jego poezji – oszczędnej, kontemplacyjnej, skupionej na nastroju bardziej niż na narracji. Wiersze są często malarskie, operują obrazem, plamą światła, cieniem, przestrzenią. Można powiedzieć, że malarstwo jest u niego wizualną poezją, a poezja – werbalnym malarstwem” – czytamy w katalogu wystawy.

Zachęcamy, by przyrzeć się tej poetyckiej wizji artysty i pod jej wpływem postawić sobie pytania – nie domagając się odpowiedzi.

SW

Wokół Kuźnicy Paprockiej

POLECAMY

Gościem kolejnej odsłony cyklu *Mozaika Górnośląska* będzie Adam Peter Grondziel Richter, badacz historii lokalnej Górnego Śląska, autor książki *Kuźnica Paprocka: Historia ludzi i żelaza. Monografia źródłowa 1708–1745*.

Jubileusz siedemdziesięciopięciolecia miasta – jak już wielokrotnie wspominaliśmy na tych stronach – jest okazją do spojrzenia z większą uwagą na historię Tychów, zarówno tę najnowszą, jak i sprzed okresu „miejskiego”. Spotkanie z Adamem Peterem Grondzielem Richterm będzie możliwością głębszego poznania historii kuźnicy, znanej współczesnym mieszkańcom jako Huta Paprocka.

Adam Peter Grondziel Richter to badacz historii lokalnej Górnego Śląska, związany z międzynarodowym środowiskiem wydawniczym. Podczas spotkania opowie o wydanej w 2025 roku książce *Kuźnica Paprocka: Historia ludzi i żelaza. Monografia źródłowa 1708–1745*.

Jest to pierwsze całościowe opracowanie dziejów Kuźnicy Paprockiej, a bazuje na niepublikowanym dotąd bogatym materiale źródłowym z archiwów z Polski i zagranicy. Autor rekonstruuje organizację i pracę kuźnicy w ramach Wolnego Państwa Stanowego Pszczyna w latach 1708–1745. Książka obejmuje zagadnienia gospodarcze i społeczne, ukazując m.in. realia pracy hutniczej, relacje międzyludzkie, a także funkcjonowanie wsi Paprocany oraz jej przysiółka – Paprockiej Piły oraz wsi Tychy – w kontekście wytwórstwa żelaza oraz stosunków między społecznością lokalną i napływającymi grupami hutników.

Spotkanie poprowadzi dr Wojciech Schäffer – historyk, pasjonat dziejów Śląska i dyrektor Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach.

Podczas spotkania będzie można kupić książkę w specjalnej cenie oraz zdobyć podpis autora.

Wstęp na spotkanie jest wolny, ale obowiązują zapisy.

SW

Tychy na antenie

POLECAMY

Radio Katowice i Muzeum Miejskie w Tychach wspólnie zrealizowały pierwszy z cyklu podcastów, które będą opowiadały o mieście i jego siedemdziesięcioletniej historii.

Opowieść o współczesnych Tychach zaczyna się na Osiedlu A, od którego rozpoczęła się budowa tzw. Nowych Tychów. W rozmowie z Anną Syską, dyrektorką Muzeum Miejskiego w Tychach, redaktor Agnieszka Baron poruszyła rozmaite wątki. Skąd decyzja, że wzorcowe socjalistyczne miasto powstanie właśnie tutaj? Co wyróżnia pierwsze osiedle Nowych Tychów spośród innych? Na czym polega technika sgraffito, którą zdobiono reprezentacyjne elewacje na osiedlu? Czy słusznie w postaci Murarki niektórzy mieszkańcy dopatrywali się atrybutów św. Jadwigi Śląskiej? Z pierwszego odcinka podcastu można też dowiedzieć się, co o osiedlu myślą jego mieszkańcy.

Foto: Włodzimierz Chrzanowski

Drugi odcinek cyklu będzie poświęcony projektantom Tychów, Hannie i Kazimierzowi Wejchertom. Kolejne to na razie niespodzianka. Można ich słuchać na stronie podcasty.radio.katowice.pl lub na Spotify (Reportaże / Radio Katowice).

SW

W płonąjącym oku Saurona

TERAZ GRAMY

Zbliża się lato, a zatem czas plenerowych seansów, festiwali filmowych i koncertów prezentujących muzykę z legendarnych hollywoodzkich produkcji.

AUKSO Orkiestra Kameralna Miasta Tychy, na ostatnim przed wakacjami koncercie AUKSO MODERN, sięgnie do muzyki z sielskiej krainy Hobbitów i mrocznego Mordoru. Do muzyczno-filmowego świata Howarda Shore'a zespół zabierze swoich słuchaczy wraz z Hadrianem Filipem Tabęckim.

Muzyczna interpretacja pełnego wyobraźni świata tolkienowskich powieści: *Władcy pierścieni* i *Hobbita*, przedstawionego w filmach wyreżyserowanych przez Petera Jacksona, od lat zachwyca kolejne pokolenia widzów. To właśnie te ścieżki muzyczne z epickich fantasy cieszą się dziś największym uznaniem – kanadyjski kompozytor otrzymał za nie trzy Oscary, cztery Nagrody Grammy, dwa Złote Globy oraz liczne nagrody krytyków. Wśród wielu międzynarodowych wyróżnień, które ma na swoim koncie, warto przypomnieć również nagrodę im. Wojciecha Kilara, którą otrzymał z rąk prezydentów miast Krakowa i Katowic w 2017 roku.

Shore jest autorem muzyki do ponad pięćdziesięciu filmów, w tym m.in. *Filadelfii*, słynnego dramatu z 1993 roku w reżyserii Jonathana Demme'go z Tomem Hanksem w roli głównej, opowiadającego o dyskryminacji

chorych na AIDS; mrocznych thrillerów i dramatów psychologicznych: *Siedem* z Morganem Freemanem, Bradem Pittem i Gwyneth Paltrow, czy *Klient*, którego scenariusz powstał na podstawie powieści Johna Grishama. Muzykę Howarda Shore usłyszymy także w komediodramacie *Pani Doubtfire* z nieodżałowanym Robinem Williamsem w podwójnej roli, *Milczeniu owiec* ze słynną kreacją Anthony'ego Hopkinsa, wcielającego się w zabójczo inteligentnego i niebezpiecznego mordercę Hannibala Lectera, czy wciągającym i dezorientującym widza dreszczowcem *Gra* z Michaeliem Douglasem i Seanem Pennem w rolach głównych.

W jego muzyce odnajdziemy rozpoznawalne tematy muzyczne przypisywane postaciom, miejscom, kulturom albo ideom, symfoniczne i bogate orkiestracje, zarówno mroczną, jak i melancholijną narrację, która rozwija się cierpliwie, tworząc nowe światy. Muzyka staje się dodatkowym narratorem w filmowej opowieści.

W nieprawdopodobne uniwersum przeniesie słuchaczy tyskiej Mediateki (20 czerwca, o godz. 19.00) kompozytor, pianista i aranżer Hadrian Filip Tabęcki, któremu towarzyszyć będą soliści: Anna Ozner (wokół), Mario Jeka (klarnet, duduk, flety), Piotr Maślanka (perkusja, instrumenty etniczne) oraz – oczywiście – AUKSO Orkiestra Kameralna Miasta Tychy pod dyktando maestro Marka Mosia.

Agnieszka Lakner

Foto: Marcin Grabowiecki

Kina studyjne zapraszają w podróż

POZA RAMY

Pod koniec maja miały miejsce 3. Dni Śląskich Kin Studyjnych. Wydarzenie organizowane przez Śląskie Towarzystwo Filmowe stało się okazją do inauguracji kolejnej odsłony projektu Paszport Kinowy Łączy nas dobre kino.

Ideą projektu jest promocja kin studyjnych, zwrócenie uwagi na ich obecność w naszych miastach i pokazanie ich wartości oraz historii, do tego zachęceni są mieszkańcy regionu. W każdym z kin biorących udział w projekcie można odebrać wspomniany paszport, w którym widzowie dokumentują odwiedzenie danego kina. W tym celu przy zakupie biletu w kasie należy poprosić o przybicie pieczętki w paszporcie. Przy okazji można poznać bliżej każde odwiedzone kino, dowiedzieć się, jaka jest jego historia, i poznać ciekawe „smaczki” z jego działalności.

W przedsięwzięciu bierze udział siedemnaście kin studyjnych. Są to instytucje nie tylko z całego województwa śląskiego, ale także z Opolszczyzny, która, jak podkreślają organizatorzy, historycznie związana jest

z regionem śląskim. Na szlaku kin studyjnych znalazły się kina: Kosmos, Światowid i Kinoteatr Rialto w Katowicach, Amok w Gliwicach, Muza w Sosnowcu, Kadr w Dąbrowie Górniczej, Bałtyk w Raciborzu, Kreska w Bielsku Białej, Świt w Czechowicach-Dziedzicach, Janosik w Żywcu, Scena w Knurowie, Patria w Rudzie Śląskiej, zabrzańska Roma a także kina: Bajka w Kluczborku, Meduza w Opolu i Diana w Prudniku. Lokalizacja kin jest więc bardzo rozszkana – od centrum aglomeracji śląskiej, przez górzyście południe regionu, aż po sąsiednie województwo opolskie. To daje możliwość nie tylko odwiedzenia dużej liczby kin studyjnych, ale też różnych miast i lepszego ich poznania, co przy zbliżającym się lecie i wakacjach wydaje się całkiem fajnym pomysłem. Wszak latem nasze miasta tętnią życiem. A dlaczego warto odwiedzać kina studyjne? Jak mówi Agata Tecl-Szubert ze Śląskiego Towarzystwa Filmowego, kina te wyróżnia indywidualność. „Każde z tych kin ma swoją historię, kryje w sobie bardzo dużo opowieści. I tam przyjeżdżamy nie tylko po to, by zobaczyć film, ale po pewną atmosferę, którą te miejsca tworzą”. Bardzo dużym atutem kin studyjnych jest przemyślany i wyjątkowy dobór repertuarów – nie znajdziemy tam tytułów powszechnych w sieciowych multipleksach. Są za to filmy, których w kinowych gigantach próżno szukać – zapomniana klasyka, obrazy spoza głównego nurtu czy produkcje o wymiarze lokalnym. Wszystko to oferują kina biorące udział w projekcie. Warto je więc odwiedzić, a mamy na to rok. Po zebraniu pieczętek w co najmniej dziesięciu kinach należy skontaktować się z organizatorami, do końca kwietnia 2027 roku.

W maju przyszłego roku, podczas otwarcia kolejnej edycji Dni Śląskich Kin Studyjnych, uhonorowane zostaną osoby, które mogą się pochwalić największą liczbą pieczętek.

Justyna Stolfik-Binda

KALENDARIUM

CZERWIEC 2026

1 9.00

SPEKTAKL

Aneta Wróbel-Wojtyszko,
Adam Wojtyszko

Historia pewnego przedmiotu

reż. Anna Białoń, Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

20 zł

Spektakl dla grup zorganizowanych

Zapisy: anna.bialon@teatrmaly.tychy.pl

Kolejny spektakl:
1 czerwca, godz. 11.00

2 9.00

SPEKTAKL

Aneta Wróbel-Wojtyszko
Adam Wojtyszko

Historia pewnego przedmiotu

reż. Anna Białoń, Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

20 zł

Spektakl dla grup zorganizowanych

Zapisy: anna.bialon@teatrmaly.tychy.pl

Kolejny spektakl:
2 czerwca, godz. 11.00

3 9.00

SPEKTAKL

Aneta Wróbel-Wojtyszko
Adam Wojtyszko

Historia pewnego przedmiotu

reż. Anna Białoń, Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

20 zł

Spektakl dla grup zorganizowanych

Zapisy: anna.bialon@teatrmaly.tychy.pl

Kolejny spektakl:
3 czerwca, godz. 11.00

4 19.30

FESTIWAL

XV Tyski Festiwal
Performance

Performance

Marcin Stachoń
Agnieszka Pawełczyk
Katarzyna Cieślik
Jakub Maćkowiak
Michał Ostaszewski

Miejskie Centrum Kultury w Tychach
ul. Bohaterów Warszawy 26

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

1 18.00

SPOTKANIE

Mozaika Górnośląska

Spotkanie z Adamem Peterem Grondzielem Richterem

wokół publikacji *Kuźnica Paprocka: Historia ludzi i żelaza*

Muzeum Miejskie w Tychach
Pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: dr Wojciech Schäffer

Zapisy: 887 450 212 (także SMS-em),
g.oleksy@muzeum.tychy.pl

2 17.00

WARSZTATY

Regał inspiracji

Scrapbooking

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach
Al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

2 17.00

SPACER

Mozaika Górnośląska

Groblą Jeziora Paprocańskiego

spacer historyczny

zbiórka pod tablicą upamiętniającą Augusta Kissa
ul. Parkowa 5

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Adam Peter Grondziel
Richter i dr Wojciech Schäffer

Zapisy: 887 450 212 (także SMS-em),
g.oleksy@muzeum.tychy.pl

3 18.00

SPOTKANIE AUTORSKIE

Tury Kultury

Robert Kudelski

Prowadzenie: Marcin Michrowski

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach
Al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

4 18.00

WERNISAŻ

XV Tyski Festiwal
Performance // Edycja:
TYCHY

Magdalena Borucka
Włodzimierz Chrzanowski
Oliwia Dopierała-Wiktor
Magdalena Pytlarz
Patrycja Sikora

Tyski Festiwal Performance w latach 2021-2025

fotografia

Wielokran
Pl. K.K. Baczyńskiego 2

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Wystawa potrwa do 20.09.2026

5 19.30

FESTIWAL

XV Tyski Festiwal
Performance // Edycja:
TYCHY

Performance

Agata Cichy (Chyłek)
Agnieszka Łukaszewska
Włodzimierz Chrzanowski
Piotr Józef Adamczyk
Agnieszka Seidel-Kożuch

Miejskie Centrum Kultury w Tychach
ul. Bohaterów Warszawy 26

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

5 22.30

WERNISAŻ

XV Tyski Festiwal
Performance // Edycja:
TYCHY

Jacek Boczar

Wystawa jednej fotografii

Wielokran
Pl. K.K. Baczyńskiego 2

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Wystawa potrwa do 20.09.2026

6 10.00

SZACHY

Otwarty Turniej Szachowy w Wilkowyjach

Prowadzenie i sędziowanie: Kazimierz Stryjski

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy w dniu turnieju u sędziego

6 12.00

FESTIWAL

XV Tyski Festiwal Performance // Edycja: TYCHY

Performance

Paulina Koniarska
i Maciej Dziaczko

On-line

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

6 17.00

FESTIWAL

XV Tyski Festiwal Performance // Edycja: TYCHY

Performance

Alina Bachara
Jan Robert Skarboń
Dorota Sobek
Łukasz Korczyk
Michał Sosna
Dawid Kozak
Grzegorz Porcz
Trio Character Ritual

Miejskie Centrum Kultury w Tychach
ul. Bohaterów Warszawy 26

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

6 21.15

POKAZ FILMU

XV Tyski Festiwal Performance // Edycja: TYCHY

Krótkie metraże w Kinie FreeLove

No to pa! (2025), reż. Bartosz Gaczyński

Rzeczy znalezione (2025)
reż. Wiktoria Kwoka

Bloodline (2024)
reż. Wojciech Węglarz

Miejskie Centrum Kultury w Tychach
ul. Bohaterów Warszawy 26

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

7 18.00

KONCERT

IV Czerwcowe Spotkania Chóralne

Messa di Gloria Giacomo Puccini

Chór Cantate Deo Tychy pod dyrekcją Michała Brożka

Zespół kameralistów Pro Arte et Musica pod dyrekcją Marii Zuber

Chór Canticum Novum pod dyrekcją Szymona i Barbary Cichoń

Orkiestra Ponticello pod dyrekcją Michała Brożka

solisci: Michał Ryguła
i Benedykt Szostak

Parafia pw. św. Krzysztofa
ul. kard. S. Wyszyńskiego 1

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Tyskie Inicjatywy Kulturalne

9 18.00

SPOTKANIE

Dyskusyjny Klub Mangi dla Młodzieży

Prowadzenie: Łukasz Zadworny

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach
Al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

10 18.00

SPOTKANIE AUTORSKIE

Świat na Wyciągnięcie Ręki

Afganistan: kobieta, wojna i żółte amerykańskie autobusy

Opowiada: Magdalena Pilor

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

11 17.00

WARSZTATY

Twórczy Relaks

Świece sojowe pachnące lasem

Prowadzenie: Anna Nowicka, Światło Lasu

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 691 770 344

11 18.00

SPOTKANIE

Dom jest jak człowiek

Spotkanie z Magdaleną Milert

Dla kogo jest miasto? Jak stworzyć przestrzeń, która o nas dba

Muzeum Miejskie w Tychach
Pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Anna Syska

Zapisy: 887 450 212 (także SMSem),
g.oleksy@muzeum.tychy.pl

12 16.00

FESTYN

Budżet Obywatelski

Dzień gier i zabaw dla dzieci przy ul. Paprocańskiej

Plac zabaw i boisko obok Przedszkola nr 3
ul. Paprocańska 156

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

13 11.00

WARSZTATY

Aukso4Kids

Zielone miasto. Spacer dźwiękowy po Paprocanych

Paprocany
brama wejściowa
koło Piramidy

AUKSO – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy

Wstęp wolny

15 18.00

POKAZ FILMU

Andromeda – kino, jakie znamy

Sny o miłości (2024)

reż. Dag Johan Haugerud

Pasaż Kultury Andromeda
Pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 32 780 32 03, pasazkultury-andromeda@teatrmały.tychy.pl

16 17.00

WARSZTATY

Budżet Obywatelski

Kreatywne warsztaty dla dzieci na Osiedlu A

filcowanie na sucho

Parafia pw. Miłosierdzia Bożego
ul. gen. W. Andersa 25

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: rezerwacje@mck.tychy.pl,
32 438 20 61

17 17.00

WARSZTATY

Kulturalna Środa

Kwiatowa dekoracja

Prowadzenie: Bogna Bielecka

Klub Urbanowice MCK
ul. Przejazdowa 8

Klub Urbanowice MCK

Wstęp wolny

Zapisy (od 10 czerwca od godz. 14.00): 726 261 375

18 17.00

SPEKTAKL

Familijne zakończenie sezonu artystycznego w Klubie Wilkowyje

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy (od 8 czerwca od godz. 12.00): 691 770 344

18 18.00

OPROWADZANIE

75-lecia Miasta Tychy

Opowiedz mi miasto

Muzeum Miejskie w Tychach
Pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Ewelina Lasota

Zapisy: 887 450 212 (także SMS-em),
g.oleksy@muzeum.tychy.pl

19 16.30

WARSZTATY

Budżet Obywatelski

Warsztaty florystyczne dla mieszkańców na Osiedlu Z

Prowadzenie: Katarzyna Myszor

Klub TSM Zuzanna
ul. A. Zgrzebniocka 31

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 32 219 65 12

19 16.00

FESTYN

Budżet Obywatelski

Piknik sąsiedzki dla osiedli T i W

Skwer przy Przedszkolu nr 17
ul. L. Tołstoja 5

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

19 17.00

SPOTKANIE

Budżet Obywatelski

Ognisko sąsiedzkie w Urbanowicach

Klub Urbanowice MCK
ul. Przejazdowa 8

Klub Urbanowice MCK

Wstęp wolny

20 5.30

ZAWODY

VI Zawody Balonowe

In the Silesian Sky

Impreza towarzysząca:
Motoserce

Park Miejski Solidarności
Al. Niepodległości 106

Urząd Marszałkowski
Instytucja Kultury Ars Cameralis

Wstęp wolny

Kolejny lot balonów:
20 czerwca, godz. 19.00

20 13.00

WARSZTATY

Opowiedz mi miasto

Odbitki miasta

warsztaty rodzinne

Muzeum Miejskie w Tychach
Pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Julia Osipińska

Zapisy: 887 450 212 (także SMS-em),
j.osinska@muzeum.tychy.pl

20 16.00

KONCERT

Gościnnie

Męskie granie

Chór Męskie Brzmienia
Beata Śnieg – dyrygentka

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Music Everywhere

150 zł, 170 zł

Bilety: męskiebrzmienia.pl

kasa Teatru Małego

20 19.00

KONCERT

Aukso Modern

AUKSO x Hadrian Filip Tabęcki: Shore. Muzyka filmowa

Anna Ozner – wokal
Mario Jeka – klarnet, duduk,
flety

Piotr Maślanka – perkusja,
instr. etniczne

Hadrian Filip Tabęcki – for-
tepian, instr. klawiszowe,

aranżacje

Aukso – Orkiestra

Kameralna Miasta Tychy

Marek Moś – dyrygent

Mediateka

Al. marsz. J. Piłsudskiego 16

AUKSO - Orkiestra Kameralna Miasta
Tychy

60 zł, 90 zł

Bilety: ticketmaster.pl lub Mediateka
Zniżka z AZetką

20 19.00

KONCERT

Gościnnie

Męskie granie

Chór Męskie Brzmienia
Beata Śnieg – dyrygentka

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Music Everywhere

150 zł, 170 zł

Bilety: męskiebrzmienia.pl

kasa Teatru Małego

20 19.30

POKAZ

Potańcówki na Paprach

Amerykański jive

Szkoła Tańca Dance Don't
Wait

Paprocany

Ośrodek Wypoczynkowy

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

20 20.00

OPROWADZANIE

Stadion Miejski i Tyska Galeria Sportu wieczorową porą

Prowadzenie: Kamil Hajduk

Tyska Galeria Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 515 717 430 (także SMS-em),
k.hajduk@tgs.tychy.pl

23 18.00

SPOTKANIE

Dyskusyjny Klub Mangi dla Młodzieży

Prowadzenie: Łukasz Zadworny

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
Al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

26 19.30

KONCERT

Święto Miasta Tychy 2026

Opał

Park Miejski Solidarności
Al. Niepodległości 106

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

27 21.30

KONCERT

Święto Miasta Tychy 2026

Maryla Rodowicz

Park Miejski Solidarności
Al. Niepodległości 106

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

20 21.30

POKAZ FILMU

Kino FreeLove

Bałtyk (2025)

reż. Iga Lis

Miejskie Centrum Kultury
w Tychach
ul. Bohaterów Warszawy 26

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

24 18.00

SPOTKANIE AUTORSKIE

Tury Kultury

Anna Dereszowska

Prowadzenie: Andrzej Kurdziel

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
Al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

26 21.00

KONCERT

Święto Miasta Tychy 2026

KALIBER 44 Symfonicznie feat. AUKSO i goście

gościnnie wystąpią: Kleszcz,
K2, DJ Eprom

Park Miejski Solidarności
Al. Niepodległości 106

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

28 15.00

KONCERT

Święto Miasta Tychy 2026

Enej

Park Miejski Solidarności
Al. Niepodległości 106

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

28 17.00

KONCERT

Święto Miasta Tychy 2026

Oskar Cymś

Park Miejski Solidarności
Al. Niepodległości 106

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

21 17.00

KONCERT

Koncerty Magdaleńskie

Paweł Kuchnicki

recital organowy

Bazylika mniejsza
pw. św. Marii Magdaleny
ul. ks. K. Damrota 62

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

24 18.00

SPOTKANIE

Tyskie axle i toe-loopy

O łyżwiarstwie figurowym
w TKKF Pionier Tychy

Tyska Galeria Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Goście: Marcin Orocz, Krystyna
Przystał i Marta Dawidowska
Prowadzenie: Kamil Hajduk
Zapisy: 515 717 430 (także SMS-em),
k.hajduk@tgs.tychy.pl

27 16.00

KONCERT

Święto Miasta Tychy 2026

Małe TGD

Park Miejski Solidarności
Al. Niepodległości 106

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

28 18.45

KONCERT

Święto Miasta Tychy 2026

Grubson

Park Miejski Solidarności
Al. Niepodległości 106

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

23 17.00

WARSZTATY

Język niemiecki

Między słowami: kultura i język bez granic

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
Al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

26 18.00

KONCERT

Święto Miasta Tychy 2026

Kacper HTA

Park Miejski Solidarności
Al. Niepodległości 106

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

27 17.45

KONCERT

Święto Miasta Tychy 2026

Roxie

Park Miejski Solidarności
Al. Niepodległości 106

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

27 19.30

KONCERT

Święto Miasta Tychy 2026

Kayah

Park Miejski Solidarności
Al. Niepodległości 106

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

28 20.30

KONCERT

Święto Miasta Tychy 2026

Kult

Park Miejski Solidarności
Al. Niepodległości 106

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

U honorowani

WYDARZYŁO SIĘ

19 maja w Mediatece odbyła się wskrzeszona po latach nowa edycja seminarium majowego. Nadano też tytuł Honorowego Obywatela Miasta Tychy sześciu szczególnie zasłużonym osobom. Było to jedno z najważniejszych wydarzeń tegorocznych obchodów siedemdziesięciopięciolecia nadania Tychom praw miejskich.

Seminaria majowe odbywały się w latach 1992–2009 z inicjatywy prof. Marka S. Szczepańskiego. Podczas seminariów przedstawiciele różnych środowisk dyskutowali o rozwoju miasta i potrzebach lokalnej społeczności. Właśnie na seminariach rodziły się pomysły, które na stałe zmieniły tyski rynek pracy czy życie kulturalne, tam kształtowały się idee stworzenia strefy ekonomicznej, muzeum miejskiego czy wyższej szkoły. *Genius loci* seminariów majowych był oczywiście prof. Szczepański, wybitny socjolog, wspaniały mówca i człowiek, który poświęcił Tychom (miastu z socjologicznego punktu widzenia bardzo interesującemu) dużą część swoich zainteresowań naukowych. Ale nie tylko naukowych. Tu mieszkał, żył, miał rodzinę i przyjaciół, chociaż nigdy nie taił częstochowskiego pochodzenia.

Profesor Marek S. Szczepański został patronem nowej edycji seminarium majowego, podczas której wykłady wygłosili jego uczniowie i doktoranci: dr hab. Grzegorz Gawron i dr hab. Krzysztof Bierwiaczonek. W panelu dyskusyjnym wzięli udział eksperci reprezentujący różne środowiska naukowe oraz prezydent Tychów Maciej Gramatyka.

O czym dyskutowano? Oczywiście o mieście, jego społeczności, przestrzeni i gospodarce. Padały istotne pytania o wyzwania związane z demografią i rynkiem pracy. Ta dyskusja została zaledwie zainicjowana. Czas pokaże, czy reaktywowane seminarium majowe ma szansę na kolejne edycje i czy stanie się kuźnią ważnych, rozwijających miasto idei, jak przed laty.

Po zakończeniu seminarium przewodniczący Rady Miejskiej Wojciech Czarnota otworzył uroczystą sesję, podczas której radni podjęli uchwałę (przy jednym głosie wstrzymującym się) o nadaniu tytułów Honorowego Obywatela Miasta Tychy. Uhonorowano w ten sposób osoby, które miastu poświęciły długie lata swojego życia i swojej pracy, mimo że nie urodziły się w Tychach. To postaci, których chyba nikomu z Czytelników przedstawiać nie trzeba, jednak wymienimy krótko ich zasługi. Honorowymi Obywatelami zostali:

Ewa Dziekońska – architektka, urbanistka, nauczycielka, społeczniczka i orędowniczka ekologii. Pracowała w Miastoprojekcie Nowe Tychy, gdzie

razem z mężem Markiem Dziekońskim projektowała budynki użyteczności publicznej oraz osiedla mieszkaniowe. Od 1990 roku pełniła funkcję prezski tyskiego koła Polskiego Klubu Ekologicznego.

dr Maria Lipok-Bierwiaczonek – etnografka i socjolożka, jedna z najbardziej zaangażowanych osób w działania na rzecz utworzenia Muzeum Miejskiego w Tychach i jego późniejsza wieloletnia dyrektorka.

Andrzej Dziuba – Prezydent Miasta Tychy w latach 2000–2023, obecnie Senator Rzeczypospolitej Polskiej. W czasie jego prezydentury miasto realizowało liczne inwestycje infrastrukturalne i społeczne, które zmieniły przestrzeń oraz codzienne życie mieszkańców. Angażował się również w działania związane ze współpracą samorządową i rozwojem metropolitalnym.

Franciszek Kotulski – Prezydent Miasta Tychy w latach 1991–1994. Funkcję pełnił w czasie pierwszych lat transformacji ustrojowej, kiedy tworzone podstawy lokalnego samorządu i reorganizowano struktury administracyjne miasta. W czasie jego kadencji rozwijano również współpracę międzynarodową, odbyły się pierwsze Tyskie Seminarium Majowe oraz utworzono Sąd Rejonowy w Tychach.

gen. Roman Polko – były dowódca Jednostki Wojskowej GROM, generał dywizji Wojska Polskiego i były zastępca szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Przez lata służby uczestniczył w misjach wojskowych i działaniach związanych z bezpieczeństwem państwa. Po zakończeniu służby pozostał aktywny w debacie publicznej dotyczącej bezpieczeństwa i obronności państwa.

ksiądz prałat Franciszek Resiak – budowniczy i wieloletni proboszcz parafii pw. Ducha Świętego w Tychach. Dzięki jego staraniom oraz współpracy z architektem Stanisławem Niemczykiem i malarzem Jerzym Nowosielskim powstał jeden z najbardziej charakterystycznych obiektów sakralnych w Polsce. Wspierał mieszkańców w czasie stanu wojennego oraz uczestniczył w rozmowach podczas strajku w Fabryce Samochodów Małolitrażowych w 1992 roku.

Honorowi Obywatele, niektórzy bardzo wzruszeni, dziękowali za przyznane przez Radę wyróżnienie. Padło wiele pięknych słów o pracy dającej szczęście i satysfakcję, a także o jedności ponad podziałami politycznymi w kwestiach najważniejszych (tej jedności zabrakło podczas wcześniejszego głosowania nad uchwałą). Wyróżnieni to osoby reprezentujące różne środowiska i światopoglądy. Tego dnia stanęli jednak wspólnie na scenie, uhonorowani za bezdyskusyjne, niepodważalne zasługi dla miasta. Przez zgromadzoną publiczność zostali nagrodzeni owacją na stojąco.

W przeszłości tytuł Honorowego Obywatela otrzymali m.in. arcybiskup Damian Zimoń, Mariusz Czerkawski, Marek Moś, prof. Marek S. Szczepański, Adam Bielecki, Stanisław Mazuś, prof. Ryszard Poręba.

Sylwia Witman

Paprocany, 2004 r., ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Tychach

Miasto sportu

TRZECIM OKIEM

Trwający jubileusz Miasta Tychy to dobry moment na podsumowania. Kiedy spojrzemy w historię, za nami całkiem bogata przeszłość, w której widać sukcesy i porażki. Czy blisko osiem minionych dekad to wykorzystana szansa?

Wraz z rozbudową miasta i wzrostem liczby mieszkańców sportowy kompleks przy Osiedlu A przestał wystarczać. Powstające plany ogólnej rozbudowy Tychów uwzględniały bogatą infrastrukturę sportową. Dość powiedzieć, że każde osiedle miało mieć w bezpośrednim sąsiedztwie sportowy obiekt – stadion, halę sportową, pływalnię czy lodowisko. Perłą w koronie miała być Akademia Wychowania Fizycznego, która stworzyłaby z Tychów kuźnię reprezentantów Polski w wielu sportowych dyscyplinach.

Miasto szybko rosło, razem z własnymi coraz większymi sportowymi ambicjami. Pojawiła się koncepcja stworzenia silnego, wielosekcyjnego klubu, finansowanego przez okoliczne kopalnie. Wszystko po to, by rywalizować z najlepszymi klubami w kraju o mistrzostwa, ciesząc mieszkańców miasta, a także miejskich dygnitarzy partyjnych. Tym sposobem w 1971 roku powstał Górniczy Klub Sportowy Tychy, a na bazie m.in. drużyn hokeistów Górnik Murcki oraz piłkarzy, zapaśników i bokserów Górnik Wesoła stworzono ekipy, które miały być wizytówkami miasta na lata.

Wiele założeń pozostało jedynie na papierze. Rozwój bogatej sportowej infrastruktury stopniowo był spychany na dalszy plan. Istotniejsze okazywały się bieżące potrzeby mieszkaniowe, a budowa kolejnych bloków ograniczała miejsce na zaplanowane inwestycje. Sporo udało się

zrealizować, ale przy okazji zaniechano m.in. budowy hali sportowej, dużego Stadionu Centralnego na południowym krańcu zielonej osi, a mająca go otaczać naszpikowana sportową infrastrukturą AWF nigdy nie powstała. Dodatkowo zmiany ustrojowe odcisnęły wielkie piętno na całym tyskim sporcie. Wszystko z powodu wycofywania się kopalń nie tylko z finansowania drużyn sportowych, ale i utrzymywania obiektów. Sytuacja zauważalnie zaczęła zmieniać się dopiero kilkanaście lat później, jednak okres lat 90. i pierwszej części dekady XXI wieku można uznać za sportową stagnację.

Wizja silnego klubu sportowego, walczącego o najwyższe cele, de facto ziszczyła się jedynie w wypadku hokeja. Zawodnicy GKS-u Tychy kilkakrotnie zdobywali tytuł mistrzów Polski, ale długo po erze wielosekcyjności i finansowania przez sektor górniczy. Dziś pod szyldem GKS-u możemy kibicować piłkarzom i piłkarzom nożnym, koszykarzom, hokeistom i hokeistom oraz futsalistom, są to jednak różne spółki i stowarzyszenia. Obok GKS-u z sukcesami działa także kilkadziesiąt innych klubów, skupiających się na bardzo szerokim spektrum sportowej działalności.

Ostatnie kilkanaście lat to nie tylko renowacje istniejących obiektów, ale też powstawanie nowej infrastruktury rekreacyjnej. Inne niż kiedyś są też motywacje jej rozwoju – socjalistyczny rozmach i gigantomania zastąpiły pragmatyzm i dbanie o bieżące potrzeby. Wielkim zmianom uległ też styl życia mieszkańców, którzy chętnie spędzają wolny czas, biegając czy jeżdżąc na rowerze. Odnowiona, istniejąca infrastruktura to miejsca imprez międzynarodowych (Stadion Miejski, Stadion Zimowy), a nowa urozmaiciła ofertę rekreacyjną. W końcu powstały pełnowymiarowe hale sportowe, a inicjatywy miejskie i prywatne sprawiły, że w Tychach można m.in. pograć w golfa, kręgle, padla, biegać na pełnowymiarowej bieżni czy spędzić czas w nowoczesnym parku wodnym.

Kamil Hajduk
Tyska Galeria Sportu

święto miasta TYCHY FESTIWAL

Zaprasza Maciej Gramatyka
Prezydent Tychów

📍 Park Miejski Solidarności

26.06
PIĄTEK

17:00 **CJEEY** (dj set)

18:00 **Kacper HTA**

19:30 **Opał**

21:00 **Kaliber 44 Symfonicznie
feat. AUKSO i goście**

27.06
SOBOTA

16:00 **Małe TGD**

17:45 **Roxie**

19:30 **Kayah**

21:30 **Maryla Rodowicz**

28.06
NIEDZIELA

15:00 **Enej**

17:00 **Oskar Cyms**

18:45 **Grubson**

20:30 **Kult**

📌 📷 mcktychy

szczegóły na kultura.tychy.pl

75 lat miasta
TYCHY

TYCHY DOBRE MIEJSCE

Tyski Ekopiknik

TYSKIE
SPONSOR

ELMAX

